

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 22.028
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	Mondriaan
Datum binnenkomst klacht	:	18 juli 2022
Einde termijn	:	15 augustus 2022

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over de klacht van mevrouw X., hierna te noemen klagster, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een zorgmachtiging zorg werd verleend door Mondriaan. De klacht werd namens klagster ingediend door haar advocaat als bepaaldelijk gevolmachtigde.

De klacht is gericht tegen mevrouw Y. (psychiater), die hierna als verweerster zal worden aangeduid.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 18 juli 2022 van de advocaat van klagster een klaagschrift, gedateerd op 12 juli 2022 ontvangen, inhoudende een Wvggz-klacht, met bijbehorende stukken. Op verzoek van de klachtencommissie heeft de advocaat op 26 juli 2022 de klacht per e-mail nader toegelicht.

Verweerster heeft op 9 augustus 2022 een verweerschrift opgesteld en aan de klachtencommissie gestuurd. Onder toezending van dit verweerschrift is de advocaat verzocht desgewenst op de inhoud ervan te reageren.

Partijen is vervolgens medegedeeld dat de klachtencommissie zich op grond van de stukken voldoende geïnformeerd acht, op basis daarvan een beslissing zal nemen en deze partijen schriftelijk zal mededelen.

1.1 TERMIJN

Het klaagschrift bevat een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvggz en deze klacht heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg niet actueel is, zodat de klachtencommissie, uitgaande van de datum van ontvangst, gehouden is binnen 4 weken schriftelijk een beslissing te nemen ter zake van de klacht, te weten uiterlijk op 15 augustus 2022.

2 KLACHT

Klagster maakt bezwaar tegen de beslissing van verweerster als onafhankelijke psychiater haar, klagster, wilsonbekwaam te verklaren, zoals is vastgelegd in de medische verklaring van 21 maart 2022, afgegeven ten behoeve van de voorbereiding van een jegens klagster te verlenen zorgmachtiging. Tevens verzoekt klagster de klachtencommissie te bepalen dat klagster destijds wilsbekwaam verzet heeft getoond.

3 FEITEN

- Verweerster heeft als onafhankelijk psychiater op verzoek van de geneesheer-directeur, met het oog op een te verzoeken zorgmachtiging, op 16 maart 2022 klagster op een afdeling van Wijerode bezocht en een psychiatrisch onderzoek verricht.
- Naar aanleiding van dit psychiatrisch onderzoek heeft verweerster op 21 maart 2022 een medische verklaring opgesteld ten behoeve van de voorbereiding van een zorgmachtiging. Daarbij heeft zij onder meer het opnemen in een accommodatie en het beperken van het ontvangen van bezoek als van toepassing zijnde vormen van (verplichte) zorg aangekruist.
- De rechtbank Limburg heeft op 31 maart 2022 een zorgmachtiging ten aanzien van klagster verleend met een geldigheidsduur van 12 maanden. In deze zorgmachtiging zijn verschillende

- vormen van verplichte zorg opgenomen, waaronder het opnemen in een accommodatie en het beperken van het recht op het ontvangen van bezoek.
- Ten aanzien van klaagster is een mentor aangesteld.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAAGSTER

Klaagster is het niet eens met de beslissing van verweerster haar wilsonbekwaam te verklaren en verwijst ter ondersteuning van haar standpunt naar in haar visie relevante jurisprudentie van de Hoge Raad.

De Hoge Raad bepaalde dat de zorgverantwoordelijke vaststelt en in het dossier noteert, of de betrokkene wilsbekwaam is met betrekking tot de beoogde verplichte zorg en of er bij wilsbekwaam verzet sprake is van acuut levensgevaar voor de betrokkene dan wel aanzienlijk risico of gevaar voor een ander. Indien dit gevaar zich bij verzet niet voordoet, dient het verzet overeenkomstig artikel 2:1 lid 6 Wvggz gehonoreerd te worden. Hierbij benadrukte de Hoge Raad dat het moet gaan om wilsbekwaamheid ten aanzien van de verplichte zorg, inhoudend dat de betrokkene specifieke afwegingen kan maken over deze zorg om zo tot een redelijke waardering van belangen te komen (HR 18 december 2020, NJ 2021/97). In casu is volgens klaagster bij haar geen sprake van acuut levensgevaar dan wel een aanzienlijk risico of gevaar voor anderen. Klaagster is akkoord met alle vormen van verplichte zorg behalve met opname in een accommodatie, en met het aanbrengen van beperkingen in omgang met haar familie.

Klaagster kan thuis 24/7 ambulante zorg verkrijgen van haar dochter, al dan niet met ondersteuning van een professionele thuisorganisatie. Hierdoor wordt elk risico voor klaagster weggenomen. Dit zou ertoe dienen te leiden dat het verzet dat klaagster vertoont gehonoreerd dient te worden.

In een andere op deze casus van toepassing zijnde uitspraak bepaalde de Hoge Raad dat de rechtbank ten onrechte niet getoetst heeft of betrokkene zich wilsbekwaam verzet tegen het medicatiegebruik (HR 4 februari 2022, NJB 2022/415). Wilsbekwaam verzet ex artikel 2:1 lid 6 Wvggz moet volgens de Hoge Raad worden gerespecteerd indien de psychische stoornis van de patiënt alleen een aanmerkelijke kans op schade voor de betrokkene zelf veroorzaakt. Hiermee is beoogd – overeenkomstig internationale verplichtingen – tot uitdrukking te brengen dat evenveel waarde wordt gehecht aan de eigen mening en instemming van een wilsbekwaam persoon met een psychische stoornis als aan die van een wilsbekwaam persoon zonder een psychische stoornis. Uit de uitspraak van de Hoge Raad blijkt dat de zorgverantwoordelijke bij elke beslissing op de voet van artikel 8:9 Wvggz, die niet strekt tot opname in een accommodatie, moet onderzoeken of betrokkene, beoordeeld naar diens gezondheidstoestand op dat moment, in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van de beoogde verplichte zorg, en, indien dit het geval is en de betrokkene zich verzet, of er een acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene, dan wel een aanzienlijk risico voor anderen is, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

De honorering van wilsbekwaam verzet geldt voor zowel de voorbereiding, de afgifte, de uitvoering als de beëindiging van de crisismaatregel of de zorgmachtiging, dus gedurende de gehele procedure. Ook geldt de honorering van wilsbekwaam verzet voor alle vormen van verplichte zorg.

Nu er in casu, naar de mening van klaagster, geen risico is op schade zijdens haarzelf, laat staan op schade zijdens anderen, dient de uitspraak van de Hoge Raad mutatis mutandis op deze casus te worden toegepast. Het wilsbekwaam verzet van klaagster dient aldus gehonoreerd te worden.

Klaagster stelt dat zij in casu niet wilsonbekwaam is ten aanzien van de beoordeling van haar belangen bij een verblijf in een accommodatie (lees gesloten instelling). Zij heeft bij elke medische beoordeling en tegen zowel haar mentor als haar advocaat bij diverse gelegenheden verklaard naar huis te willen en aldaar verzorgd te willen worden. Nu klaagster bovendien in de accommodatie (onterecht) dringend gedepriveerd is van de voor haar noodzakelijke pijnbestrijding door de anesthesist, is zij de facto en de jure slechter af in de accommodatie dan in de thuissituatie want zij lijdt nu al 8 maanden helaas zeer veel pijn.

Klaagster verzoekt het klaagschrift gegrond te verklaren en te bepalen dat zij wilsbekwaam verzet heeft vertoond.

In een aanvullend e-mailbericht licht klagsters advocaat toe dat niet gesteld wordt dat klagster wilsbekwaam is in zijn algemeenheid. Het gaat in casu om wilsbekwaam verzet ten aanzien van twee vormen van verplichte zorg, te weten opname in een accommodatie en beperking aanbrengen in de persoonlijke levenssfeer. Klagster ondergaat de andere vormen van verplichte zorg wél met tegenzin, hetgeen er naar de mening van de advocaat van getuigt dat klagster de capaciteit heeft om te reflecteren en af te wegen. Naar de mening van de advocaat is klagster ten aanzien van de vormen van verplichte zorg (opname en beperking aanbrengen in de persoonlijke levenssfeer) in staat is tot een behoorlijke belangenafweging omdat zij haar advocaat consistent en consequent te verstaan heeft gegeven dat zij naar huis wil en daar door haar dochter met ambulante hulp verzorgd wenst te worden. Nu klagster bij elk medisch onderzoek en ook op 18 juli 2022, tijdens de mondelinge behandeling van een andere klacht ten overstaan van de klachtencommissie, heeft aangegeven dat zij naar huis wenst te gaan omdat zij haar gedwongen opname binnen de instelling als zeer naar ervaart, daar zij hier wordt gepest.

4.2 STANDPUNT VERWEERSTER

Verweerster brengt naar voren dat zij als onafhankelijke psychiater op 8 maart 2022 door de geneesheer directeur is verzocht een medische verklaring met betrekking tot een verlenging van de lopende zorgmachtiging betreffende klagster op te stellen.

Op 16 maart 2022 heeft verweerster klagster op afdeling A3 van Wijerode gezien en een psychiatrisch onderzoek verricht waarbij zij onder andere de wilsbekwaamheid ten aanzien van de voorgestelde verplichte zorg heeft beoordeeld. De door verweerster getrokken conclusies zijn in de medische verklaring terug te vinden.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht is gebaseerd op artikel 10.3 Wvggz. De klachtencommissie is bevoegd van de klacht kennis te nemen en klagster is ter zake ontvankelijk.

Klagster heeft van haar wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10.3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot het vaststellen van haar wilsbekwaamheid op grond van artikel 1:5 Wvggz.

De klachtencommissie acht het voor haar beoordeling van belang onderscheid te maken tussen de onafhankelijk psychiater die op verzoek van de geneesheer-directeur ten behoeve van de voorbereiding van een zorgmachtiging jegens betrokkene een psychiatrisch onderzoek heeft verricht en naar aanleiding daarvan een medische verklaring heeft opgesteld, en de zorgverantwoordelijke die, als behandelend psychiater ter uitvoering van de verleende zorgmachtiging, de beslissing heeft genomen tot toepassing van een of meer in de zorgmachtiging toegestane vormen van verplichte zorg.

Verweerster behoort tot de eerstgenoemde categorie.

Zij heeft op verzoek van de geneesheer-directeur als onafhankelijk psychiater ten aanzien van klagster op 16 maart 2022 een psychiatrisch onderzoek verricht en haar bevindingen neergelegd in de medische verklaring van 21 maart 2022.

Klagster is van mening dat verweerster bij deze gelegenheid ten onrechte geoordeeld heeft dat zij wilsonbekwaam is. Zij voert daartoe aan dat zij bij elke medische beoordeling en zowel tegenover haar mentor als haar advocaat bij diverse gelegenheden heeft verklaard dat zij naar haar huis wil gaan en daar verzorgd wil worden.

Artikel 1:5 Wvggz regelt de vaststelling van de wilsonbekwaamheid van betrokkene. Volgens de toelichting op de wettekst¹ Wvggz geeft de regeling in dit artikel enkele procedurele waarborgen. Het uitgangspunt is dat betrokkene niet wilsonbekwaam is. Voor de beoordeling hiervan zijn in de praktijk

¹ <https://www.dwangindezorg.nl/documenten/publicaties/informatiepunt/wvggz/wet/wet-verplichte-ggz>

richtlijnen ontwikkeld, onder meer door de KNMG. De richtlijnen bevatten onder meer de criteria voor de vaststelling van wilsonbekwaamheid.

De toelichting op de wettekst stelt dat wilsonbekwaamheid tijd- en beslissinggebonden is. Het gaat om de actuele vermogens van betrokkene en of hij de relevante informatie kan verwerken die voor het nemen van een beslissing van belang is en of hij de gevolgen van die beslissing kan overzien. Het gaat er dus om of zijn geestelijke vermogens voldoende zijn in relatie tot het nemen van een bepaalde beslissing, niet om de keuze die betrokkene uiteindelijk maakt. Daarbij wordt ook meegenomen of de redenen die betrokkene aanvoert voor zijn beslissing in overeenstemming zijn met zijn persoonlijke waarden en normen. Betrokkene kan dus ten aanzien van de ene beslissing wilsbekwaam, en ten aanzien van de andere beslissing wilsonbekwaam worden geacht.

Blijkens de medische verklaring van 21 maart 2022 is verweerster van oordeel dat klaagster niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen ter zake van de voorgestelde (vormen van) verplichte zorg. Zij acht klaagster wilsonbekwaam, omdat deze op grond van de forse cognitieve somatische en psychiatrische achteruitgang de gevolgen van beslissingen niet kan overzien.

Gesteld noch gebleken is dat verweerster de criteria voor de beoordeling van wilsbekwaamheid niet in acht heeft genomen. Evenmin is komen vast te staan dat de beoordeling anderszins niet zorgvuldig heeft plaatsgevonden en dat verweerster niet gehandeld heeft zoals een goed psychiater betaamt. Naar het oordeel van de klachtencommissie heeft verweerster haar oordeel, dat klaagster wilsonbekwaam is, deugdelijk gemotiveerd, zoals hiervoor is weergegeven.

Dat klaagster steevast te kennen geeft dat zij naar huis wil en daar door haar dochter verzorgd wil worden, welke wens zij in het kader van de behandeling van een eerder door haar ingediende klacht ook tegenover de klachtencommissie heeft geuit, betekent evenwel niet dat klaagster als wilsbekwaam zou moeten worden aangemerkt. Dat de uitkomst van de inschatting van verweerster klaagster niet welgevallig is, doet aan de juistheid van het oordeel van verweerster als onafhankelijk psychiater niet af.

Daar komt bij dat verweerster in haar oordeel, dat klaagsters wilsonbekwaam is, niet alleen staat. In de medische verklaring van 8 juli 2022, naar aanleiding van klaagsters verzoek om beëindiging van de verplichte zorg, acht de onafhankelijk psychiater die het desbetreffende psychiatrisch onderzoek verrichtte klaagster eveneens wilsonbekwaam, met motivering.

De slotsom luidt dan ook dat de klacht ongegrond moet worden verklaard. Het bijbehorende verzoek, dat strekt tot bepaling dat klaagster wilsbekwaam verzet heeft getoond, zal worden afgewezen, nu een dergelijke vaststelling niet tot de taak van de klachtencommissie behoort.

6 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht ongegrond;
- wijst het verzoek af.

7 BEROEP

De klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz. Dit brengt mede dat betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift beroep kan instellen tegen de onderhavige uitspraak van de klachtencommissie bij de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht (artikel 10:7 lid 1 Wvggz).

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken, ingaande op de dag na die waarop de commissie uiterlijk had moeten beslissen dan wel ingaande op de dag waarop de beslissing van de commissie aan klaagster bekend is gemaakt (artikel 10:7 lid 2 Wvggz).

Namens de Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg,

Heerlen, 15 augustus 2022